

**"Ο Πλαστήρας είναι άξιος κάθε τιμής και εγώ ως εχθρός έχω καθήκον να ομολογήσω πρώτος, την μεγάλη αξία του αντιπάλου μου".** (Κεμάλ Ατατούρκ)

" Ένα μεσημέρι του Σεπτέμβρη 1922 έμπαινε ο Αρχηγός στην Αθήνα, επικεφαλής επαναστατημένων στρατιωτικών τμημάτων.

Μαύρος, σκονισμένος, σκοτεινός, παλιοντυμένος, αδύνατος, άγριος, με σφιγμένα τα δόντια και μάτια, που μέσα τους έβλεπες την απελπισία. Σε κείνους που έκαναν να τον ζητοκραυγάσουν, φώναξε θυμωμένος:

- Τι ζητωκραυγάσετε; Επιστρέφουμε νικημένοι, καταστραμμένοι.

Τον είδα που πέρασε τη λεωφόρο Κηφισίας, μπαρουτοκαπνισμένο, τα μαύρα του φρύδια, άσπρα από τη σκόνη, το πρόσωπό του αδύνατο σε ρέγκα, καπνισμένο, αγέλαστο, αυστηρό".

(Πηνελόπη Δέλτα)

**"Έθνος το οποίον εις κρίσιμους στιγμάς εμφανίζει τοιούτους άνδρας, δύναται να αποβλέπη μετ' εμπιστοσύνης εις το μέλλον".**

(Ελ. Βενιζέλος)



Ο "Μαύρος Καβαλάρης" με μερικά από τα ορφανά που είχε υπό την προστασία του. Πέντε μάλιστα τα είχε υιοθετήσει!

Ο Νικόλαος Πλαστήρας, ένας ικανότατος στρατιωτικός, τίμιος πολιτικός και υπόδειγμα ανθρώπου, υπήρξε ιδιαιτέρως λαοφιλής, ενώ μερικά από τα γεγονότα που τον χαρακτήρισαν, ήταν η προσφορά του μισθού του σε οικονομικά ασθενείς ομάδες πολιτών, η άρνησή του να χρησιμοποιήσει την ιδιότητά του προς ίδιον όφελος, και η αλτρουιστική προσφορά του στην πατρίδα.

Η δράση του επονομαζόμενου και «Μαύρος Καβαλάρης», υπήρξε εντονότατη, σε μερικές από τις κρίσιμότερες περιόδους της νεοελληνικής ιστορίας, στο πρώτο μισό του 20ου αιώνα.

Αξιζει να αναφερθούμε σε μερικά από τα περιστατικά, που μαθεύτηκαν από τους οικείους του, και που χαρακτηρίζουν το ήθος και τη στάση ζωής, **ενός από τους πιο έντιμους πολιτικούς που πέρασαν ποτέ** από αυτή τη χώρα:

- *Είχε απαγορεύσει στους δικούς του να χρησιμοποιούν το όνομα "Πλαστήρας". Κάποτε ο άνεργος αδερφός του, ζήτησε δουλειά ως οδηγός, στο εργοστάσιο ΦΙΞ, δηλώνοντας βέβαια το επώνυμό του, και προσελήφθη. Όταν το έμαθε ο στρατηγός, του απαγόρευσε να αναλάβει την εργασία λέγοντάς του: "Αν έχεις ανάγκη, κάτσε κοντά μου να μοιραζόμαστε το φαγητό μου".*
- *Όντας άρρωστος με φυματίωση και κλινήρης, του πρότειναν να του βάλουν δίπλα στο κρεβάτι ένα τηλέφωνο, κι εκείνος αποκρίθηκε: "Μα τι λέτε; Η Ελλάδα πένεται κι εμένα θα μου βάλετε τηλέφωνο;"*
- *Το μεγαλύτερο μέρος του μισθού του, το διέθετε διακριτικά σε ορφανά και άλλους άπορους, έτσι αναγκάζονταν να διατρέφεται συχνά με ψωμί, ελιές και λίγη φέτα. Οι φίλοι του ανησυχώντας, του υπενθύμιζαν την κλονισμένη υγεία του, και την ανάγκη του για καλύτερη διατροφή, και εκείνος συνήθως απαντούσε λέγοντας: "Τι κάνω; Σκάβω, για να καλοτρώγω;"*
- *Για χρόνια περιφέρονταν σε ενοικιαζόμενα δωμάτια, έτσι ο φίλος του Γιάννης Μόατσος, πήρε την πρωτοβουλία να του εξασφαλίσει μόνιμη στέγη ζητώντας δάνειο από μια Τράπεζα. Ο διοικητής της Τράπεζας, απορημένος που ο πρωθυπουργός της χώρας δεν είχε δική του στέγη, δέχτηκε με χαρά να εκδώσει το δάνειο άμεσα, και μάλιστα με ευνοϊκότατους όρους. Όταν το νέο ανακοινώθηκε στον Πλαστήρα, εκείνος αρνήθηκε σκίζοντας το έγγραφο και λέγοντας: "Άντε ρε Γιάννη, με τι μούτρα θα βγω στο δρόμο, αν μαθευτεί πως εγώ πήρα δάνειο για σπίτι;"*
- *Όταν του δώριζαν ακριβά αντικείμενα, τα επέστρεφε στον αποστολέα. Όταν τον ρώτησαν γιατί το κάνει αυτό, αποκρίθηκε: Δεν θέλω δώρα, γιατί τα δώρα φέρνουν και αντίδωρα!*
- *Το 1952, βαριά άρρωστος, δέχτηκε την επίσκεψη της βασίλισσας Φρειδερίκης, η οποία με έκπληξη αντίκρισε το φτωχικό, ενοικιαζόμενο διαμέρισμα και τον ίδιο τον στρατηγό να κείται σε ένα ράντζο. Τότε τον ρώτησε: "Νίκο, γιατί το κάνεις αυτό;" Κι εκείνος αποκρίθηκε: "Συνήθισα, Μεγαλειοτάτη, το ράντζο από το στρατό, και δεν μπορώ να το αποχωριστώ".*

Ο Νικόλαος Πλαστήρας γεννήθηκε στις 4 Νοεμβρίου του 1883, στο Βούνεσι (σημερινό Μορφοβούνι Καρδίτσας). Πατέρας του, ο ράφτης Χρήστος Πλαστήρας, και μητέρα του η υφάντρα Στυλιανή Καραγιώργου, που στον πόλεμο του 1897 κατέφυγαν με όλη την οικογένεια στα Άγραφα, στην Πεζούλα Νευρόπολης. Με το τέλος του πολέμου επιστρέφουν στην Καρδίτσα, και ο μικρός Νικόλαος γράφεται στο τοπικό δημοτικό σχολείο. Ο τσακωμός του όμως με έναν Τούρκο, τον αναγκάζει να φύγει από την πόλη, και μέσω Βόλου να βρεθεί στον Πειραιά προκειμένου να αποφύγει τη σύλληψη. Εκεί γράφεται στη Βαρβάκειο Σχολή, και επιστρέφει στην πατρίδα του, όταν πια οι Τούρκοι είχαν φύγει από τη Θεσσαλία. Ολοκληρώνει τις γυμνασιακές του σπουδές, και το 1903 κατατάσσεται στο 5ο Σύνταγμα Πεζικού στα Τρίκαλα, όπου και υπηρετεί. Κατά τη διάρκεια της θητείας του, προάγεται σε υπαξιωματικός.

Το 1907 εγκαταλείπει τη μονάδα του, και συγκροτώντας μαζί με άλλους συναδέλφους του ομάδα εθελοντών, παίρνει μέρος στον Μακεδονικό Αγώνα, σε πολεμικές επιχειρήσεις στην περιοχή της λίμνης Γιαννιτσών, συνεργαζόμενος με την ομάδα του Καπετάν Αγραφιώτη, και του Υπολοχαγού Παπαγάκη. Το 1908 κατόπιν εξετάσεων, εισάγεται ως πρώτος επιλαχών στη Σχολή Υπαξιωματικών Κέρκυρας, και με στόχο την εξυγίανση του Στρατού και την αξιοκρατία, συμμετέχει ενεργά στον Σύνδεσμο Υπαξιωματικών που συνεργάζονταν με τον Στρατιωτικό Σύνδεσμο, που πυροδότησε το Κίνημα στο Γουδί το 1909, και έφερε στην εξουσία τον Ελευθέριο Βενιζέλο. Ολοκλήρωσε επιτυχώς την εκπαίδευση στη Σχολή του, και το 1912 αποφοίτησε ως Ανθυπολοχαγός.

Στους Βαλκανικούς Πολέμους, υπηρετεί στη Στρατιά της Θεσσαλίας, και συγκεκριμένα στο 5ο Σύνταγμα πεζικού, με έδρα τη Λάρισα, ως υπασπιστής τάγματος. Κατά τη διάρκεια των μαχών της Ελασσόνας, των Γιαννιτσών και κυρίως του Λαχανά, διακρίθηκε και τότε ήταν που οι συμπολεμιστές του άρχισαν να αναφέρονται σ' αυτόν αποκαλώντας τον *Μαύρο Καβαλάρη*. Μετά το πέρας των πολεμικών επιχειρήσεων, το τάγμα όπου ανήκε αποσπάστηκε στη Χίο. Στο μεταξύ προάγεται σε υπολοχαγό και αργότερα λόγω των *«εξαίρετων πράξεών του»*, στο βαθμό του λοχαγού.

Το 1914 φεύγει από τη Χίο για την Αθήνα όπου συναντά τον Στέφανο Σαράφη προκειμένου να οργανώσουν τη δράση τους υπέρ της κίνησης Ζωγράφου. Κατόπιν ο Πλαστήρας φεύγει για τα Τρίκαλα για να οργανώσει τη στρατιωτική αποστολή στη Βόρειο Ήπειρο, όμως εκεί μαθαίνει πως πρόκειται να συλληφθεί για τη δράση του. Η σύλληψή του καθώς όμως και τα σχέδιά του απετράπησαν με την υπογραφή του Πρωτοκόλλου της Κέρκυρας αλλά και λόγω της συμπαράστασης πολλών συναδέλφων του. Κατόπιν αυτών, επιστρέφει στη Χίο όπου και ολοκληρώνει τον σχεδιασμό της άμυνας του νησιού.

Στον 1ο Παγκόσμιο Πόλεμο και ειδικότερα κατά την περίοδο του Εθνικού Διχασμού, ο Πλαστήρας τάσσεται υπέρ του Κινήματος Εθνικής Αμύνης. Πολεμώντας στο Μακεδονικό μέτωπο, ο Πλαστήρας τραυματίζεται, και προάγεται σε ταγματάρχη. Ορίζεται Στρατιωτικός Διοικητής Χίου, και ως διοικητής τάγματος στη μάχη του Σκρά, προάγεται *«επ' ανδραγαθία»*, σε αντισυνταγματάρχη.



Το 1919, συμμετέχει ως επικεφαλής του 5/42 Συντάγματος Ευζώνων, στην συμμαχική εκστρατεία υποστήριξης του ρωσικού "Λευκού Στρατού", της Αντάντ, στην Ουκρανία, εναντίον των Μπολσεβίκων του Λένιν, και μετά την αποτυχία της, διαφεύγει στη Ρουμανία. Με την προαγωγή του σε συνταγματάρχη, μεταφέρεται με τη μονάδα του, στο Μικρασιατικό Μέτωπο. Η περιοχή ευθύνης του ήταν η Μαγνησία, και στις δραστηριότητές του περιλαμβάνονταν η προάσπιση των ελληνικών πληθυσμών, και εκκαθαρίσεις από τους Τσέτες. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του εκεί, ασχολήθηκε ιδιαίτερα με τη φροντίδα των ορφανών Ελληνόπουλων, ίδρυσε μάλιστα και ένα ορφανοτροφείο.



Πλαστήρας, Γονατάς και Γεώργιος Παπανδρέου.

Τον Ιούνιο του 1920 προέλασε καταλαμβάνοντας το Αξάρι, ενώ φρόντισε για την άψογη διεξαγωγή των εκλογών, που πραγματοποιήθηκαν το ίδιο έτος μεταξύ των στρατιωτών του Μικρασιατικού μετώπου, και κατά τις οποίες κέρδισε με συντριπτική πλειοψηφία η αντιπολίτευση. Μετά την ήττα του Βενιζέλου στις εκλογές του 1920, πολλοί ήταν οι βενιζελικοί αξιωματικοί που απομακρύνθηκαν από το στράτευμα, ενώ και ο ίδιος ο Πλαστήρας κατόπιν ψευδούς καταγγελίας εις βάρος του (όπως αποκαλύφθηκε αργότερα), συκοφαντήθηκε πως περιύβρισε τον Βασίλεα Κωνσταντίνο. Όμως «ο αγαπητός στους άνδρες του Πλαστήρας απέφυγε τη μετάθεση», χάρη στην απειλή της 13η Μεραρχίας, πως θα προχωρούσαν σε ανταρσία εάν συνέβαινε αυτό. Εξαιτίας των πολλών νικηφόρων και μικρών απωλειών, μαχών του, κατά τη διάρκεια της μικρασιατικής εκστρατείας, οι Τούρκοι ονόμασαν τον ίδιο «*Καρά-Πιπέρ*» (μαύρο πιπέρι), εξαιτίας του μελαφού του χρώματος, και το 5/42 Σύνταγμα Ευζώνων, στο οποίο ηγούνταν, «*Σειϊτάν Ασκέρ*» (Στρατός του Διαβόλου).

Ο "Μαύρος Καβαλάρης", διακρίθηκε κατά την τουρκική αντεπίθεση στο Σαγγάριο, που προκάλεσε την κατάρρευση του Μετώπου. Κατάφερε να δώσει μάχες υποχωρώντας συντεταγμένα, μαζεύοντας στρατιώτες από διαλυμένες μονάδες, και έσωσε χιλιάδες πρόσφυγες απ' την μανία των Τσετών, τη σφαγή, και την ατίμωση, δίνοντας τους την δυνατότητα να κινηθούν προς τον Τσεσμέ, κι από κει να διαφύγουν στη Χίο. Η αγάπη του και η φιλανθρωπία του προς τους Μικρασιάτες, ανταποδίδονταν κι απ' τους ίδιους σε κάθε ευκαιρία. Πολλοί δε, έδιναν στα παιδιά τους ως όνομα, το επίθετό του.

Ο Πλαστήρας κατηγορήθηκε για μη συμμόρφωση σε διαταγές, και προτάθηκε η παραπομπή του στο στρατοδικείο καθώς "*προέκυψαν σοβαρά στοιχεία, επί τη βάσει των οποίων δέον να στηριχθή κατηγορία προς ποινική δίωξίν του*". Η Μικρασιατική Καταστροφή όμως, οδήγησε στην εξέγερση του στρατού στη Χίο και στη Μυτιλήνη, τον Σεπτέμβριο του 1922, και τη δημιουργία της «Επαναστατικής Επιτροπής» υπό τους Νικόλαο Πλαστήρα, Στυλιανό Γονατά και αντιπλοίαρχο Φωκά. Το στρατοδικείο για τον Πλαστήρα φυσικά ματαιώθηκε, ενώ η επιτροπή με τελεσίγραφο απαίτησε την έξωση του βασιλιά Κωνσταντίνου, υπέρ του υιού του Γεωργίου Β', και την παραίτηση της κυβέρνησης Γούναρη.

Το δύσκολο έργο της Επαναστατικής Επιτροπής, ήταν η αναδιοργάνωση του στρατού προκειμένου να επιτευχθούν όσο το δυνατόν καλύτεροι όροι, για την ηττημένη Ελλάδα, στην επικείμενη διάσκεψη της Λωζάνης, η περίθαλψη και η στέγαση των εκατοντάδων χιλιάδων Μικρασιατών προσφύγων, αλλά και η επούλωση του πληγωμένου λαϊκού αισθήματος, που απαιτούσε την παραδειγματική τιμωρία των υπευθύνων της Μικρασιατικής Καταστροφής. Με αμφιλεγόμενη απόφαση, οι πολιτικοί και στρατιωτικοί υπεύθυνοι της ήττας, προσήχθησαν σε δίκη (Δίκη των Έξι), καταδικάσθηκαν σε θάνατο, και εκτελέστηκαν στο Γουδί.

Η αρχηγία της επαναστατικής επιτροπής, του απέδωσε το προσωνύμιο 'Αρχηγός', ενώ κατόπιν νομοθετικού διατάγματος που εισήγαγε, το Φεβρουάριο του 1923, κατάφερε να διανείμει το μεγαλύτερο μέρος των τσιφλικιών στους ακτήμονες καλλιεργητές, δίνοντας διέξοδο στο αγροτικό

ζήτημα. Ο Πλαστήρας (καθώς και ο Θ. Πάγκαλος) κατάφεραν την αναδιοργάνωση του Στρατού, και την ανασύνταξη της Στρατιάς του Έβρου, σημαντική συνεισφορά για τις διαπραγματεύσεις των όρων της Συνθήκης της Λωζάνης, ανάμεσα σε Βενιζέλο και Κεμάλ, και τον περιορισμό των απαιτήσεων του δεύτερου. Ο Βενιζέλος είχε ήδη κληθεί από την εξορία, με πρωτοβουλία του Πλαστήρα, προκειμένου να ηγηθεί στις διαπραγματεύσεις με την Τουρκία, που οδήγησαν στη Συνθήκη της Λωζάνης το 1923.

Η Επαναστατική Επιτροπή, αντιμετώπισε επιτυχώς το φιλοβασιλικό πραξικόπημα των υποστρατήγων Γαργαλίδη και Λεοναρδόπουλου, τον Οκτώβριο του 1923, ενώ ούτε το περιστατικό της Κέρκυρας, που προκάλεσε την ολιγοήμερη κατάληψη του νησιού από τους Ιταλούς, δεν κατάφερε να την κλονίσει. Παρόλα αυτά, η πεποίθηση του Πλαστήρα ήταν πως η θέση των στρατιωτικών, είναι στους στρατώνες και πως η άσκηση εξουσίας εκ μέρους τους, μόνο δεινά μπορούσε να φέρει. Έτσι, οδήγησε τη χώρα σε εκλογές τον Δεκέμβριο του 1923, απ' τις οποίες απείχε η «Ηνωμένη Αντιπολίτευσις», που αποτελούνταν κυρίως από φιλοβασιλικούς, και αντιπολιτευόμενους της Επαναστατικής Επιτροπής.

Την ίδια μέρα, ο Πλαστήρας υπέβαλε την παραίτησή του, από τις τάξεις του στρατεύματος, και παρέδωσε την εξουσία στα χέρια των εκλεγμένων, μαζί με τον απολογισμό των πεπραγμένων της Κυβερνητικής Επιτροπής. Η νέα Βουλή ήταν Συντακτική, και συνήλθε τη 2η μέρα του 1924, ανοίγοντας το δρόμο για τη Β' Ελληνική Δημοκρατία. Για τις υπηρεσίες που προσέφερε στη χώρα, πριν την αποστράτευσή του, προήχθη στο βαθμό του αντιστρατήγου. Η 4η Εθνοσυνέλευση δε, τον ανακήρυξε «*Άξιο της Πατρίδος*». Ως ιδιώτης πλέον, αποσύρθηκε στην πατρίδα του την Καρδίτσα, όπου τον βρήκε το 1925, το πραξικόπημα της 25ης Ιουνίου. Οι επίδοξοι ανατροπείς του Παγκάλου, του ζήτησαν να επιστρέψει στην Αθήνα, και ο Πάγκαλος τον έθεσε υπό παρακολούθηση. Ο Πλαστήρας κατάφερε όμως να φτάσει στην Αθήνα τον Οκτώβριο, χωρίς να γίνει αντιληπτός.

Το 1933, πριν την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων των εκλογών, στις οποίες προβάδισμα είχε η αντιβενιζελική παράταξη του Παναγή Τσαλδάρη, ο Πλαστήρας με τη σύμφωνη γνώμη του Βενιζέλου, οργάνωσε πραξικόπημα, εναντίον της ανόδου των αντιβενιζελικών στην εξουσία, καθώς πίστευε πως αυτό θα σήμαινε το τέλος της Δημοκρατίας. Για να αποφύγει την ποινική δίωξη για εσχάτη προδοσία, έφυγε κρυφά για τα Δωδεκάνησα, και μετά για Βηρυτό και Γαλλία, όπου και εγκαταστάθηκε. Από το εξωτερικό, προσέφερε και πάλι την υποστήριξή του, στο στρατιωτικό κίνημα του Μαρτίου του 1935, κι όταν και αυτό απέτυχε, ο Πλαστήρας καθώς και ο Βενιζέλος, καταδικάστηκαν ερήμην σε θάνατο. Με την παλινόρθωση της Βασιλευομένης Δημοκρατίας τον ίδιο χρόνο, έλαβαν αμνηστία από τον Βασιλιά Γεώργιο Β'.

Το 1937, ο Πλαστήρας ξεκίνησε να έχει έντονη αντιδικτατορική δραστηριότητα, κατά του καθεστώτος Μεταξά, και έγινε Πρόεδρος της Αντιδικτατορικής Επιτροπής. Η δηλωθείσα άποψή του για τη δικτατορία, ήταν πως «*δεν επρόκειτο για σύστημα προόδου και εξυψώσεως του διανοητικού επιπέδου των λαών*».

Όταν εισέβαλαν στο Παρίσι τα γερμανικά στρατεύματα, ο Πλαστήρας εγκαταστάθηκε σε ελεύθερη ζώνη, στην Νότια Γαλλία, και λίγο αργότερα του δίνεται από τον νομάρχη της περιοχής, άδεια παραμονής έξι μηνών, ενώ η Ελληνική Πρεσβεία στο Παρίσι, προβαίνει σε διάβημα προς τον υπουργό Εξωτερικών, με το οποίο παρεμποδίζονταν η επιστροφή του Πλαστήρα, στην Ελλάδα. Ο Κομνηνός Πυρομάγλου, προσπαθεί να ανοίξει τον δρόμο της επιστροφής μέσω διάφορων επαφών, όμως αυτό δεν στάθηκε δυνατόν, ενώ εκπρόσωπος της κυβέρνησης των Αθηνών, προτείνει στον Πλαστήρα να αναλάβει την εξουσία στην Ελλάδα. Από τον Οκτώβριο και για δύο χρόνια περίπου, χάνονται τα ίχνη του, ενώ ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ζητά να δοθεί διαβατήριο στον Πλαστήρα. Η ενδεχόμενη επιστροφή του στην Ελλάδα προκάλεσε την αντίδραση του Εμμανουήλ Τσουδερού, καθώς θεωρούσε πως κάτι τέτοιο θα έθετε εκ νέου συνταγματικό ζήτημα στη χώρα.

Μετά τον πόλεμο, ο Γεώργιος Παπανδρέου, προσκαλεί τον Πλαστήρα στην Ελλάδα, προκειμένου να ενισχύσει την κυβέρνησή του, και με την επιστροφή του ο Πλαστήρας, αποκτά πρωταγωνιστικό ρόλο στις εξελίξεις. Κατά τα Δεκεμβριανά του 1944, ο Πλαστήρας αμφισβήτησε ανοικτά την προσφορά των ανταρτών του ΕΛΑΣ, στην Εθνική Αντίσταση και στην απελευθέρωση, εξανιστάμενος για το «*ξεπάστρεμα όλων των δεξιών*», και το «*κάψιμο χωριών*». Τον Ιανουάριο του 1945, ζητήθηκε από τον "Μαύρο Καβαλάρη", να αναλάβει ως πρόσωπο ευρείας αποδοχής, την κυβέρνηση, παρότι οι Βρετανοί επεδίωκαν την απομάκρυνσή του απ' τα κοινά.

Ο Πλαστήρας, έκανε προσπάθειες για την αποτροπή του Εμφυλίου Πολέμου, και έλαβε μέρος στη Συμφωνία της Βάρκιζας, όμως μετά τη δημοσίευση της επιστολής, με την οποία συνιστούσε κατάπαυση του πυρός, με μεσολάβηση της Γερμανίας, η κυβέρνηση Πλαστήρα αναγκάστηκε να παραιτηθεί κατόπιν αιτήματος του Αντιβασιλέα και Αρχιεπίσκοπου Δαμασκηνού. Ο Πλαστήρας συνέχισε να ασχολείται με την πολιτική στην Ελλάδα, και η επιστολή αυτή δεν αποτελούσε αποδοχή φιλίας προς την Γερμανία, παρά μόνον μία προσωπική εκτίμηση, πως θα τερματίζονταν έτσι η ελληνοϊταλική σύρραξη, χωρίς μετέπειτα καταστροφικές συνέπειες για την Ελλάδα, εξαιτίας της εισβολής των γερμανικών στρατευμάτων.

Με την λήξη του Εμφυλίου, πρωταγωνίστησε στην πολιτική ζωή ως αρχηγός της ΕΠΕΚ, με σύνθημά του τη λέξη «Αλλαγή», ενώ δύο φορές μεταξύ των ετών 1950-52, σχημάτισε ως πρωθυπουργός, κυβέρνηση συνασπισμού, από κεντρώα κόμματα. Η πολιτική που άσκησε υπήρξε μετριοπαθής με πλούσια δράση, και εστίασε στην αποκατάσταση της χώρας από τις συνέπειες του Εμφυλίου, την οικονομικοκοινωνική ανασυγκρότηση, με κοινωνικές παροχές, διανομή γης στους ακτήμονες, χορήγηση ψήφου στις γυναίκες, κ.ά.

Συνεργάστηκε με το κόμμα των Φιλελευθέρων, αλλά λόγω της αναγκαστικής συνεργασίας, της πίεσης από τα ανάκτορα, και από τα δεξιά κόμματα, αναγκάστηκε σε συμβιβασμό, και δεν μπόρεσε να ολοκληρώσει την εθνική συμφιλίωση όπως σχεδίαζε. Μερικοί από τους στόχους του, ήταν η αντικατάσταση των στρατοδικείων με τακτικά δικαστήρια, η κατάργηση των αντικομμουνιστικών νόμων, η κατάργηση του θεσμού της διοικητικής εκτόπισης και η απελευθέρωση των εκτοπισμένων, καθώς και η κατάργηση

της θανατικής ποινής.

Το 1952 προκηρύσσονται εκλογές, στις οποίες κυριαρχεί ο στρατάρχης Παπάγος, νικητής του Εμφυλίου. Ο Πλαστήρας κάνει έκκληση για συστράτευση προς την Αριστερά, η οποία απαντά: «Τι Παπάγος, τι Πλαστήρας, ούλοι οι σκύλοι μια γενιά». Η ΕΠΕΚ ηττάται κατά κράτος, και διασπάται τον Μάιο του 1953. Η υγεία του Πλαστήρα ήδη είχε κλονιστεί, και δεν εξελέγη ούτε βουλευτής, ενώ λίγους μήνες αργότερα υπέστη βαρύτατο έμφραγμα. Άφησε την τελευταία του πνοή στις 26 Ιουλίου του 1953.

Η κληρονομιά που άφησε στην ορφανή προσφυγοπούλα ψυχοκόρη του, ήταν 216 δραχμές, 10 δολάρια, και μια λακωνική προφορική διαθήκη: "Όλα για την Ελλάδα"! Στα ατομικά του είδη, υπήρχε ένα χρεωστικό για ένα κρεβάτι, που έχασε κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Καταστροφής, και 8 δραχμές με τη σημείωση: να δοθούν στο Δημόσιο, για την αξία του κρεβατιού, ώστε να μη χρωστά στην Πατρίδα.

Ο γιατρός που υπέγραψε το πιστοποιητικό θανάτου, μέτρησε στο κορμί του "Μαύρου Καβαλάρη", 27 σπαθιές και 9 σημάδια από βλήματα. Το νεκρικό του κουστούμι αγοράστηκε από τον φίλο του Διονύσιο Καρρέρ, καθώς σχεδόν ολόκληρο τον μισθό του τον διέθετε για την ανακούφιση ευπαθών ομάδων πληθυσμού.